

Mottagare

Tekniska nämnden

Upphandling av - sopbilar till Hansestaden Visby

Förslag till beslut

1. Tekniska nämnden beslutar att upphandla två sopbilar enligt förvaltningens beskrivning.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Förvaltningens beskrivning:

Förvaltningen behöver investera i två nya sopbilar som ska utföra sophämtning i Hansestaden Visby. Dessa ska vara mindre och anpassade till de unika gatorna och gränderna i Hansestaden samt till den unika lösningen för de val av kärl som kommer att finnas för fastigheterna i Hansestaden Visby.

Drivmedel för fordonen ska följa Region Gotlands drivmedelspolicy (RS 2023/1360) det vill säga först eldrift, därefter biogas och om det inte finns tillgängliga fordon ska de kunna köras på förnybara drivmedel, såsom HVO100 med flera. En genomgång av möjliga miljöalternativ visar att biogas och el inte är lämpliga för denna typ av verksamhet, men att fordonen ska kunna köras på förnybar diesel (HVO100).

Ärendebeskrivning

Förvaltningen behöver investera i två nya sopbilar för att säkerställa en robust och långsiktigt hållbar fordonspark för soptömning inne i Hansestaden Visby.

De två sopbilarna ska vara av en mindre modell som ska kunna ta sig fram i trånga gränder och inte vara så stora att de helt blockerar gator under vardagarna. Med de mindre bilarna samlar man mindre mängder under en körning och de måste tömmas oftare under en arbetsdag. Detta kommer att ställa krav på dels planering, dels framkomlighet under vardagar. Vidare kommer fordonen att ha:

- Två fack på påbyggnaden där man tömmer två olika avfallsfraktioner.
- En påbyggnad som är monterad med två komprimatorer för att vara så effektiv som möjligt trots den ringa storleken.
- Kärlvändare ska även finnas för en godkänd arbetsmiljö.

Kravspecifikationen är framtagen med fokus på bästa möjliga arbetsmiljö och ergonomi för personalen, utifrån verksamhetens praktiska förutsättningar och

moment i arbetet. En genomgång av möjliga miljöalternativ visar att biogas och el i nuläget inte är ändamålsenliga för den här typen av tunga och specialiserade transporter, utifrån storlek och räckvidd. Om fordonen ska kunna ha den mindre storleken som behövs för innerstadens gränder kommer detta medföra att skåpet kommer bli mindre med mindre mängd avfall, eller kräva täta tankningar och därmed ett stort behov av hög tillgänglighet en under arbetsdag. Fordonen kommer därför vara anpassade för att kunna köras på förnybar diesel, till exempel HVO100, vilket minskar klimatpåverkan jämfört med fossil diesel samtidigt som verksamhetens funktion och robusthet kan säkerställas.

Enligt de krav som finns stipulerade i Regionens Policy för leasing är det inte lämpligt att söka dispens för ett undantag till leasing, varför en upphandling behöver göras.

Beskrivning av nuläget

I dagsläget har förvaltningen ett fordon som är medelstort och som är 15 år gammalt med mindre reparationsbehov. Detta fordon kommer framgent att fungera som ett reservfordon efter att de nya fordonen är levererade och i trafik.

Bakgrund och behov

Behovet av att köra anpassade fordon för Hansestaden Visby har länge varit en utmaning där fordonen inte alltid kunnat komma fram i gränder, samt att deras arbetstider skett på morgonen och en bit in på förmiddagen på grund av deras storlek och att antalet turister som är i rörelse i gränder och på gator inte fungerar tillsammans.

Mål

Troliga kvalificeringskrav, lägst pris eller kombination av pris och leveranssäkerhet.

Organisation

VA- och avfallsavdelningen.

Tidplan

Upphandling planeras under kvartal 1 och 2, 2026.

Budget/ekonomi

5 miljoner kronor.

Bedömning

VA- och avfallsavdelningen kommer att ställa krav på att drivmedel ska kunna vara förnybar diesel och krav på nu gällande miljöklass på motorn.

Konsekvensanalys

- **Barn- och genusperspektiv** - Drivmedel har valts för att ta hänsyn till kommande generationer och att det är en förnybar råvara som kan användas vid produktion av drivmedel.
- **Landsbygdsperspektiv** – Fordonen kommer enbart att köra i Hansestaden Visby. Upphandlad entreprenör samlar in resten av avfallet på Gotland, inklusive landsbygden.
- **Ekonomisk konsekvensanalys** - Budget finns för investeringen av två nya slamfordon. Dessa kommer att finansieras av den rörliga insamlingsdelen i avfallstaxan.
- **Miljö- och klimatperspektiv** – Fordonen ska drivas med förnybara bränslen. Vidare ska fordonen vara av en sådan storlek så att antalet körningar till omlastningsplats kan hållas nere för att minska på utsläppen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2026-03-10
Tekniska nämnden 2025-05-14 (2025-05-14 TN §102)

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Lise Langseth
Teknik- och samhällsbyggnadsdirektör